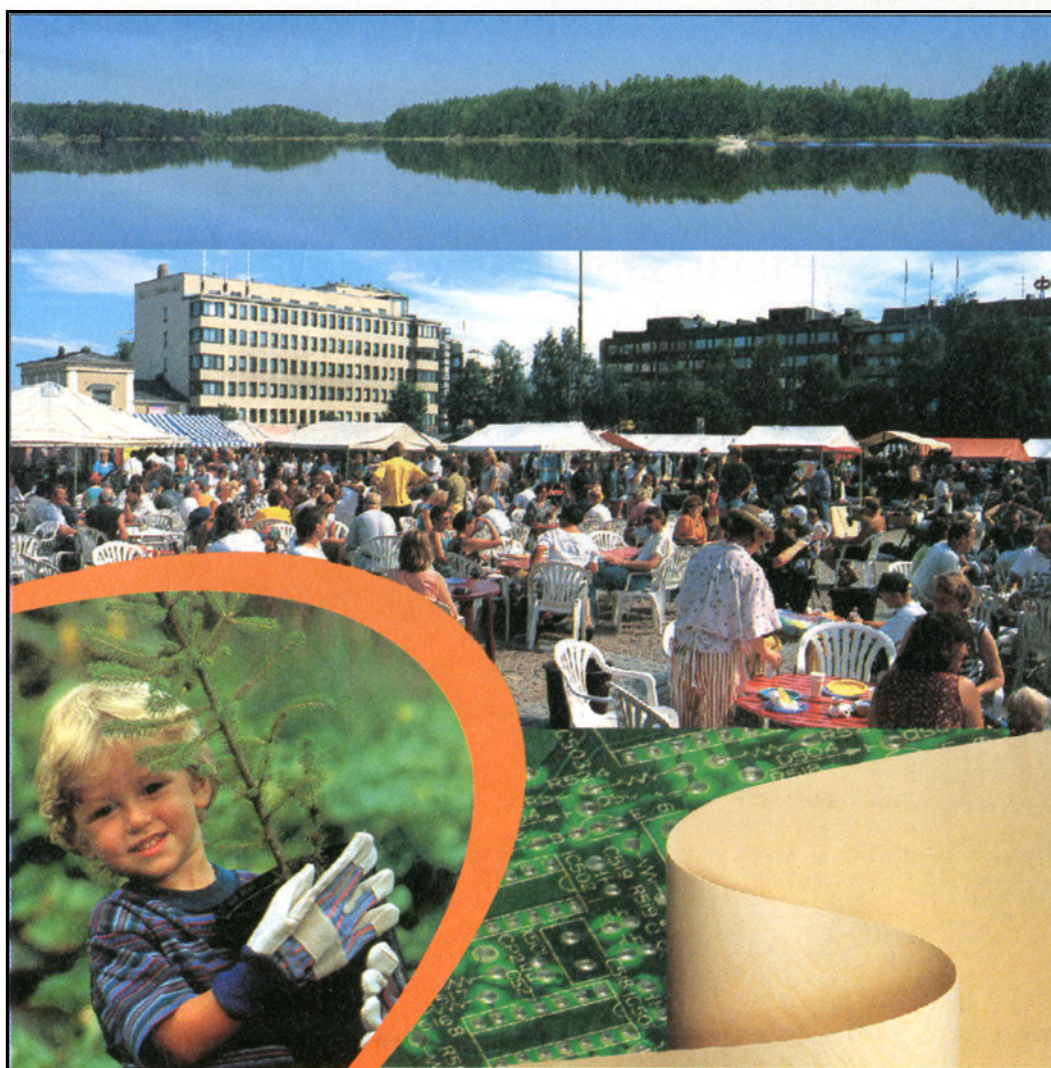

EEMELI
1/2025
ETELÄ-SAVO

SUOMEN ELINKEINOELÄMÄN KESKUSARKISTON TIEDOTUSLEHTI

Davin Pulkkisen valokuva-albumin kuvat. Kyyhkylän Kartano 1920-luku.

Anttola, Mikkelin kaupunki ja
Mikkelin maalaiskunta yhdistävät
voimansa vuoden 2001 alusta.

Syntyy uusi Mikkelä.

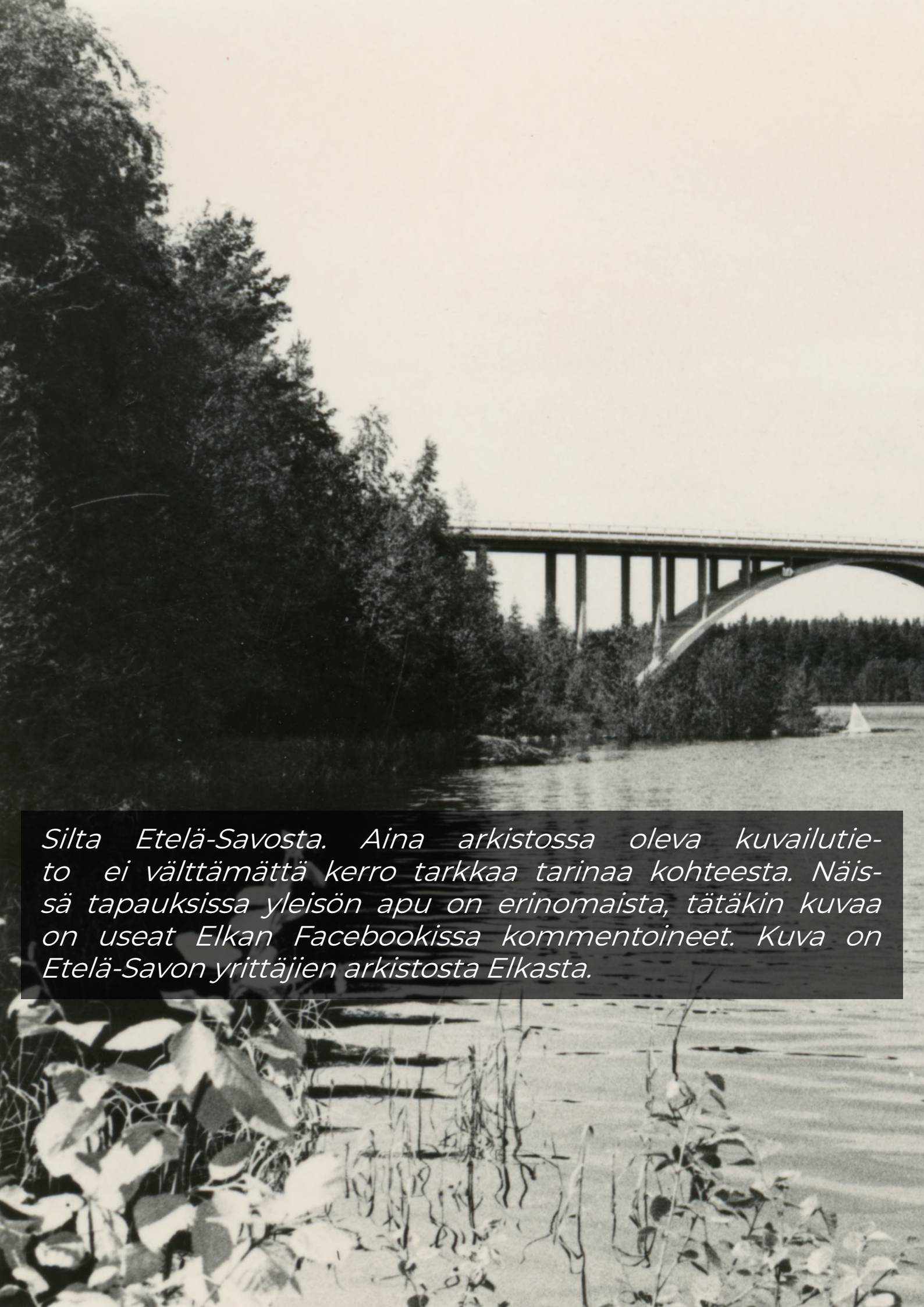
Maaseudun ja
kaupungin parhaat
puolet yhdistävä kasvu-
voimainen maakuntakeskus ja
valtakunnallisesti kilpailukykyinen aluekeskus.

MIKKELI
2001+

SISÄLTÖ

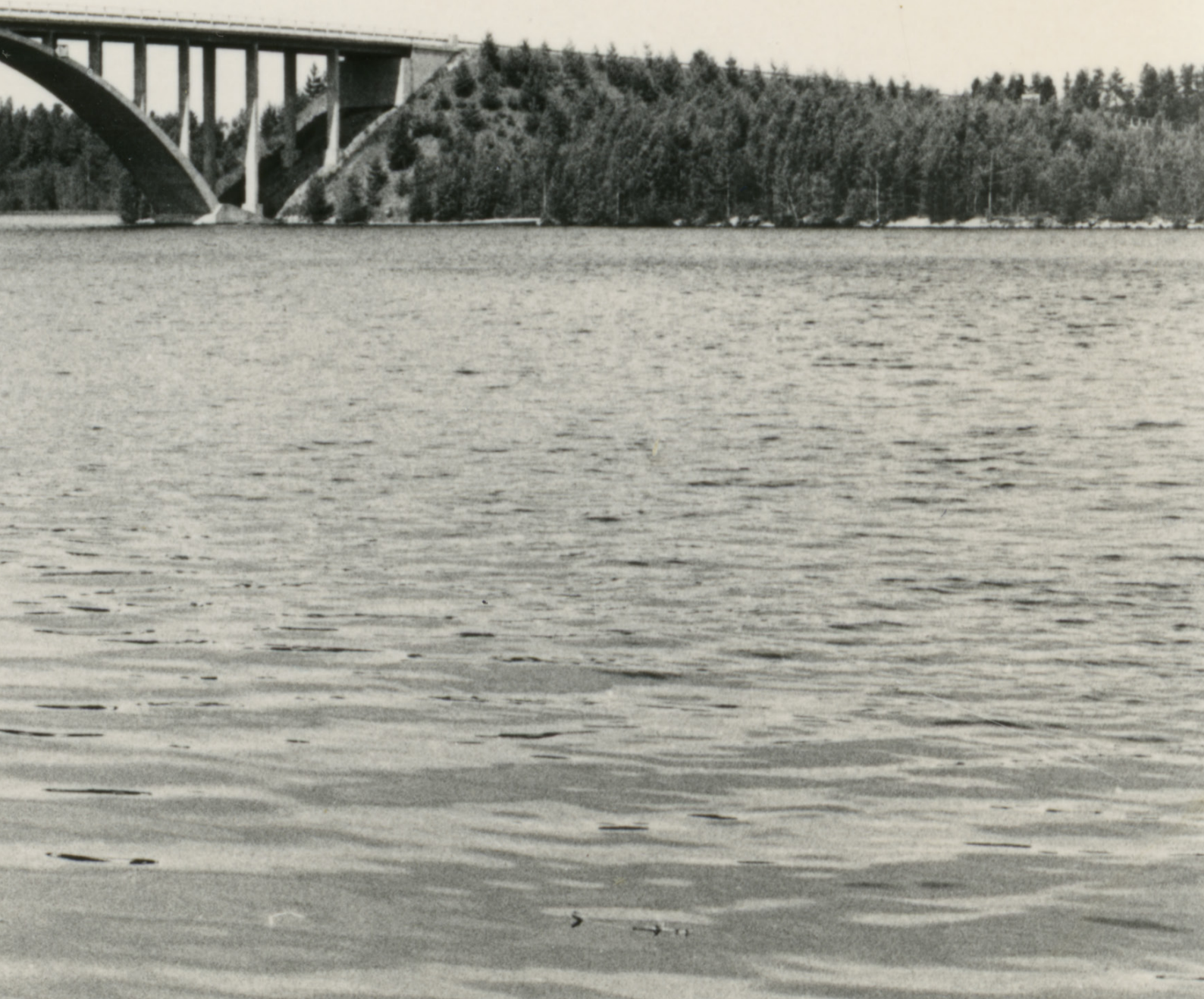
Sisältö	3
Arkistonjohtajan mietteitä	6
Kappale kaunista Etelä-Savoa	7
Laitaatsilta Lypsyniemi	8
Maaherran markka	
Mikkelin läänin kehittämiseen	12
ETKOT - Etelä-Savon koulutettu tekoäly	
Memory Labissa	15
In memoriam: Kari Piippo 1945-2024	16
Digitoijan näkökulmia Etelä-Savon arkistoista	20
Ajankohtaista	23
Pieksämäki kuvia	25
Kauppoja kylillä ja kaupungeissa	27

Silta Etelä-Savosta. Aina arkistossa oleva kuvailutieto ei välttämättä kerro tarkkaa tarinaa kohteesta. Näissä tapauksissa yleisön apu on erinomaista, tätäkin kuvaa on useat Elkan Facebookissa kommentoineet. Kuva on Etelä-Savon yrittäjien arkistosta Elkasta.

ARKISTONJOHTAJAN MIETTEITÄ

Kalvitsan myymälä 1983. Suur-Savon arkisto Elkasta.

ARKISTONJOHTAJAN MIETTEITÄ

Kehittyvien maakuntien Suomi

Pitelet näytölläsi Eemeli-verkkolehden ensimmäistä maakuntanumeroa. Ja ensimmäiseksi esiteltäväksi maakunnaksi valikoitui Elkan kotipitäjän perusteella Etelä-Savo. Jos tämä numero saa positiivisen vastaanoton, niin sitten näitä maakuntanumeroita on luvassa lisääkin. Ehkäpä eemelimäisesti säännöllisen epäsäännöllisin väliajoin julkaistuna.

Mitäpä Etelä-Savosta olisi sitten hyvä tietää. Runsaiden vesistöjen ansiosta hyvin suosittua kesämökkialuetta tämä ainakin vaikuttaa olevan. Useimmille suomalaisille tuttuja paikkoja ja tapahtumia alueella ovat varmastikin Savonlinnan oopperajuhlat ja Olavinlinna, Sulkavan suursoudut, Taidekeskus Salmela, St. Michel -ravintola, Kenkävero sekä Sodan ja rauhan keskus Muisti. Luontomatkailijoille tuttuja paikkoja lienevät Koloveden ja Linnansaaren kansallispuistot. Moottoriurheilufaneille taas Pieksämäen Motopark. Kulinaristi saa varmasti vatsansa täyteen Tertin kartanossa, ja kesällä kannattaa käydä kokeilemassa Ville Haapasalon tekemiä hatsapureja Puumalan satamassa.

Tässä Eemelin numerossa esitellään eteläsavolaisia yrityksiä ja niiden arkistoja ympäri maakuntaa. Vähintäänkin valokuvia pitäisi olla jokaisesta alueen kunnasta. Aineistot ovat peräisin mm. Etelä-Savon yrittäjien, Osuuskauppojen Suur-Savo ja Savonseutu, Läsäkoski Oy:n, Mikkelin Matkailun, Kantasen Linjojen, Enso-Gutzeitin ja Hirvensalmen Sähkön arkistoista. Etelä-Savoa koskevia aineistoja löytyy Elkasta kaiken kaikkiaan hyvin monipuolisesti monesta eri kunnasta ja monelta eri toimialalta. Tekstiasiakirjojen lisäksi löytyy runsaasti myös karttoja piirustuksia, julisteita, äänitteitä, liikkuvaa kuvaa ja tietenkin valokuvia.

Olli Alm

KAPPALE KAUNISTA ETELÄ-SAVOA

Hirvensalmi Elkassa

Tiesitkö mitä hirvensalmelaisia yrityksiä
Elkasta löytyy?

Hirvensalmen Kyllästämö Oy
Hirvensalmen Sähkö Oy
Hirvensalmen Puhelinosakeyhtiö
Hirvensalmen Seuratalo Oy
Hirvensalmen Säästöpankki
Hirvensalmen Osuuskauppa r.l.
Kauppias Iivar Parkkinen
Puulaveden Höyrylaiva Oy
Sekatavarakauppa T. Ruhanen
Tuukkalan Höyrysaha Oy
Tuukkalan Puhelin Oy

Eniten aineistoa on Hirvensalmen Säästöpankin arkistossa, reilut 10 hyllymetriä ja vähiten Puulaveden Höyrylaiva Oy:n arkistossa, vain 0,02 hyllymetriä. Kuvassa olevasta Hirvensalmen kirkosta löytyy tietoja sekä Seurakuntain keskinäisen palovakuutusyhdistön arkistosta (kuva) että Kangasalan urkurakentamon arkistosta.

Heljä Strömberg

Tervehdys Hirvensalmelta- Postikortti Aaro Karjalaisen kokoelmasta Elkassa.

LAITAATSILTA LYPSYNIEMI (SAVONLINNA)

Enso-Gutzeitin telakkatoiminta Haapaveden ja Pihlajaveden välisessä Laitaatsalmissa alkoi vuonna 1911. Alueelle rakennettiin Laitaatsillan telakka ja korjauskonepaja. Vuonna 1920 myös Enso-Gutzeitin laivasto-osaston johto sijoitettiin Laitaatsiltaan. Purjehduskauden päätyttyä, ennen talvehtimista laivat, veneet ja niiden kalusto huollettiin talvikuntoon ja kevätpuolella taas varustettiin uutta purjehduskautta varten. Laivasto-osaston toiminta siirrettiin Laitaatsillasta vuonna 1985. Telakkatoiminta on jatkunut vielä senkin jälkeen, vaikka Stora Enso myi alueen ulkopuolisille vuonna 2023.

Enso-Gutzeitin Lypsyniemen konepaja Savonlinnan itäpuolella Pääskylahdessa perustettiin vuonna 1917 Konetehdas Osakeyhtiön nimellä. Alkuvaiheessa konepajan tuotanto suuntautui laivanrakennukseen ja korjaukseen. 1930-luvulla tuotantoon tulivat edellisten lisäksi selluloosa- ja paperiteollisuuden koneet ja laitteet. Konetehdas fuusioitui 1940-luvulla Enso-Gutzeitiin ja vuonna 1987 konepaja siirtyi A. Ahlström Osakeyhtiölle. Nykyisin tehtaan nimi on ANDRITZ Savonlinna Works Oy.

Näiden molempien Enso-Gutzeitin yksiköiden arkistot on täällä meillä Elkassa. Arkistot sisältävät asiakirja-aineiston lisäksi valokuvia ja runsaasti piirustuksia.

Heljä Strömberg

Lypsyniemi 1972. Enso-Gutzeitin arkisto Elkasta.

Talvinen kuva Laitaatsilta 1958. Enso-Gutzeitin arkisto Elkasta.

Hummeri Lypsytienrannassa 1957.
Enso-Gutzeitin arkisto
Elkasta.

Laivoja rivissä Laitaattisilta 1956. Enso-Gutzeitin arkisto Elkasta.

Kaksi miestä takomassa Lypsytienrannassa 1957.
Enso-Gutzeitin arkisto
Elkasta.

MAAHERRAN MARKKA MIKKELIN LÄÄNIN KEHITTÄMISEEN

Mikkelin läänin maaherra Uki Voutilainen esitti toukokuussa 1985 Mikkelin läänin yrittäjien äänenkannattajassa ajatuksen, jonka mukaan jokaisesta läänin alueelta ulkopuolelle viedystä puukuutiosta saadusta hinnasta tulisi lääniin jättää yksi silloinen markka. Hän siis esitti käytännössä läänin kehittämisrahaa. (Mikkelin läänin yrittäjä nro 5/1985.) Maaherran ideaa vastaavaa toimintaa oli jo harjoitettu länsinaapurissa, jossa Norrbottenin läänissä jokaisesta läänin ulkopuolelle viedystä malmitonnista saadusta tulosta jätettiin tietty osa läänin kehittämisrahastoon.

Maaherra Uki Voutilainen työpöytänsä ääressä. Etelä-Savon Yrittäjien arkisto Elkasta.

Kun mietitään kehittämisrahan suuruutta Mikkelin läänin kannalta, oli kyse n. neljästä miljoonasta markasta (n. 1,6 milj. euroa). Jos suhteutetaan euromääräinen summa vuonna 2022 Etelä-Savon maakunnan saamaan valtionapuun (n. 6,2 milj. euroa), tarkoittaisi se tänä päivänä noin neljänneksen lisäystä maakunnan kehittämispanoksiin. (https://www.esavo.fi/resources/public//Tietoa-Etela-Savosta/Aineistot_mediale/2024/Liite_valtionosuudet.pdf, luettu 29.4.2025). Ja jos ajatellaan, että nykyisen Etelä-Savon maakunnassa hakkuiden ja teollisuuden raakapuun käyttö on kasvanut voimakkaasti 2000-luvulle tultaessa, on kyse vieläkin suuremmasta summasta.

Kuvassa suomalaisia setelirahoja vuodelta 1986. Teollisuusviikko-lehden arkisto Elkasta.

Maaherra Voutilaisen ajatukset otettiin lehtiartikkelin mukaan vastaan hyvin eri tavoilla. Silloisen lääninhallituksen suunnittelupäällikkö Esa Reponen totesi artikkelissa, että markka vietyä kuutiota kohti olisi vain puoli prosenttia raaka-puun hinnasta. Hän piti tällä tavalla kerättävää kokonaiskertymää kuitenkin merkittävänä. Hän toi esille myös kysymyksen siitä, kuka kehittämisrahan maksaa, onko se puun myyjä, ostaja, vai julkinen valta.

Metsänomistajia edustanut Etelä-Savon Metsänhoitoyhdistyksen silloinen toiminnanjohtaja Jukka Aula totesi artikkelissa, että ajatus on kiinnostava, mutta sen vaikutuksia tulee pohtia tarkasti ennen mahdollista toteutusta. Hän korosti lisäksi sitä, että yksityiset metsänomistajat eivät saa joutua maksumiehiksi. Joka tapauksessa toiminnanjohtaja Aula arvioi, että maaherran tarkoituksena on korostaa metsätalouden merkitystä läänille.

Metsäkone työssä. Enso-Gutzeit Oy, Metsäosasto, Metsäkonttorin arkisto Elkasta.

Ostajakunnan edustaja, Teollisuuden Puuyhdistyksen Itä-Suomen alueyhtymän aluejohtajan Tauno Pitkäsen mielestä suurin ongelma Mikkelin läänissä olivat mielivaltaisesti määritellyt hallinnolliset rajat, minkä vuoksi teollisuus oli sijoittunut kannattavammille alueille. Hän näki maaherran esityksen osana aluepolitiikkaa ja subventiona puunjalostusteollisuudelta läänille. Hän myös edellytti artikkelissa valtiovallan toimia läänin toimintaedellytysten kehittämiseksi. Aluejohtaja nosti myös esille asian, joka on vielä tänäkin päivänä ajankohtainen myös nykyisessä Etelä-Savon maakunnassa: läänissä oli lähinnä puute toteuttamiskelpoisista ideoista ja niiden toteuttajista. Maaherra Voutilaisen esittämä ajatus jäi sittemmin toteuttamatta.

Jukka Liukkonen

Puurekka. Teollisuusviikko -lehden arkisto Elkasta.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

ETKOT - Etelä-Savon koulutettu tekoäly Memory Labissa

Syksyllä 2024 käynnistynyt Xamkin, Elkan ja Kansalliskirjaston yhteishanke ETKOT, Etelä-Savon koulutettu tekoäly Memory Labissa, on edennyt puoliväliin saakka. Nimensä mukaisesti hankkeessa kehitetään Etelä-Savon alueelle omaa koulutettua tekoälyä. Taavoitteena on vahvistaa Etelä-Savon alueen tekoälyosaamista ja luoda alueen yrityksille mahdollisuuksia uusien tekoälypohjaisten tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittämiseen.

Kielimallit ovat tekoälyn malleja, jotka koulutetaan ymmärtämään ja tuottamaan tekstiä luonnollisessa kielessä. Ne pystyvät ennustamaan sanoja, lauseita ja kokonaisia tekstejä annettujen syötteiden perusteella. Kielimallin kouluttaminen vaatii erityisosaamisen lisäksi valtavia määriä koulutusdataa. Hankkeen huomattava etu on se, että Etelä-Savon alueelle on keskittynyt useita muistiorganisaatioita, joilla on hallussaan kouluttamiseen vaadittuja suuria määriä aineistoa. Luotettavan ja turvallisen kielimallin saavuttamiseksi myös koulutukseen käytetyn aineiston luotettavuus ja eettisyys on oleellisessa asemassa. Hankkeessa kehitettävää kielimallia on koulutettu Elkan ja Kansalliskirjaston tarjoamilla aineistoilla, joten aineiston määrä ja luotettavuus on taattu.

Elkan osalta hanke on ollut aktiivisesti työn alla vuoden alusta lähtien. Hankkeen käyttöön on etsitty ja koottu Etelä-Savoa koskevaa mielenkiintoista aineistoa Elkan arkistojen kätkeistä. Osa aineistosta on ollut jo valmiiksi digitaalisessa muodossa, mutta lisäksi hankkeen puitteissa on digitoitu tähän mennessä yli 20 000 asiakirjaa.

Tekoälyn rinnalla hankkeen aikana kehitetään Etelä-Savolle omaa elävää arkistoa. Elävä Arkisto toimii virtuaalisena näyteikunana alueen kulttuurihistoriaan Elkan ja Kansalliskirjaston aineistojen kautta. Elävän arkiston avulla kulttuuriperintöaineisto ja historiatieto saadaan laajemmin alueella käyttöön ja tietoisuuteen. Etelä-Savon Elävä arkisto tulee sisältämään kuratoituja aineistokokonaisuuksia digitaalisessa muodossa sekä tuo tekoälyavusteisuuden alueen ihmisten ja yritysten hyödynnettäväksi.

Hankkeen ensisijaisia kohderyhmiä ovat Etelä-Savossa toimivat yritykset ja muistiorganisaatiot. Tämän lisäksi muita kohderyhmiä ovat esimerkiksi yhdistykset, oppilaitokset, paikallisoppaat ja muut palveluiden käyttäjät. Tekoäly tarjoaa uudenlaisten palveluinnovaatioiden luomisen, mutta sen hyödyntäminen liiketoiminnassa on vielä vähäistä. Hankkeessa tuetaan yrityksiä tunnistamaan tekoälyn soveltamismahdollisuuksia omassa yritystoiminnassaan ja hyödyntämään hankkeen tuottamaa kielimallia ilman omaa investointitarvetta. Samalla tehdään saatavilla olevien aineistojen käyttömahdollisuuksia tunnetuksi niin yrityksille kuin muille mahdollisille palvelun käyttäjille.

Hanke jatkuu vuoden loppuun saakka, jonka jälkeen eteläsavolaisen kielimallin ja Elävä Arkiston prototyypit ovat Memory Labissa kaikille avoinna ihmeteltäväksi sekä yritysten ulottuvilla ja hyödynnettävissä.

Kati Lähde

EEMELI

IN MEMORIAM: KARI PIIPPO 1945-2024

Viime vuoden lopussa saapui suruviesti mikkeliäisen graafinen suunnittelija Kari Piippon kuolemasta. Piippo tunnettiin ennen kaikkea kulttuurijulistajien tekijänä, ja hänen merkityksensä on keskeinen modernin teatterijulisteen Suomeen tuojana. Piippo oli kansainvälisesti arvostettu suunnittelija, jonka työt muokkasivat maailmalla käsitystä siitä, millaista suomalainen graafinen suunnittelu on.

Piippo tunnettiin pelkistämisen mestarina, joka pyrki aina siihen, ettei hänen töissään ole mitään liikaa eikä liian vähän. Hän halusi tavoittaa ihmiset yksinkertaisella, ymmärrettävällä ja mielenkiintoisella tavalla ja yhdistää töissään yksilöllisyyden, taiteellisuuden ja viestin.

Piippo sai Valtion taideteollisuuspalkinnon vuonna 1988 ja Suomen Leijonan ritarikunnan Pro Finlandia -mitalin vuonna 2011. Hänet palkittiin Vuoden graafikkona vuonna

1990 ja Platinahuipulla Vuoden huiput -kilpailussa vuonna 1993. Lisäksi Piippo sai tunnustusta uransa varrella lukuisissa kansainvälisissä julistekilpailuissa.

Kari Piippo oli mikkeliäisille hyvin tuttu henkilö ja yhteistyökumppani monille yhteisöille ja yrityksille. Hänet tunnettiin kaupungissa erityisesti Mikkelin teatterille vuosina 1980–2000 suunnittelemistaan julisteista. Lisäksi hän suunnitteli tunnuksia muun muassa Mikkelin kaupungille, Mikkelin seurakunnalle ja Tertin kartanolle.

Designarkistoon on taltioitu Kari Piippon julisteita sekä näyttelyaineistoja. Tutustu Kari Piippon töihin Design is thinking -verkkonäytelyssä. (Linkki: <https://www.designisthinking.fi/piippo>)

Sari Muinonen

"Tartun työhön aina samalla asenteella tilauksesta riippumatta. Saatan kuluttaa pieneenkin työhön suhteettomasti aikaa, asettamalla itselleni jonkin ongelman, jonka koetan ratkaista." - Kari Piippo

Logot: Mikkelin kaupunki, Tertin Kartano, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta, Mikkelin musiikkiopisto.

Kevään herääminen

FRANK WEDEKIND Ohj. David Hanhila

Kevään herääminen, Tilaja: Mikkelin teatteri 1981

"Nyt sinusta tuli Piippo!" huudahti kollegani Tapani Aartomaa 1980-luvun lopulla nähdessään Mikkelin teatterille tekemäni "Kevään herääminen" -juliste. Ilahduin tästä huomiosta. Tunsin löytäneeni oman tieni." - Kari Piippo

Vanhan naisen vierailu Tilaja: Mikkelin teatteri 1987

"Suurin kannustin on työn haasteellisuus. Töissäni täytyy aina olla jotain sellaista, mikä inspiroi minua. Kun on itse innostunut työstään, sitä voi myös välittää eteenpäin." - Kari Piippo

Maisteri, Tilaja: Mikkelin teatteri 1992

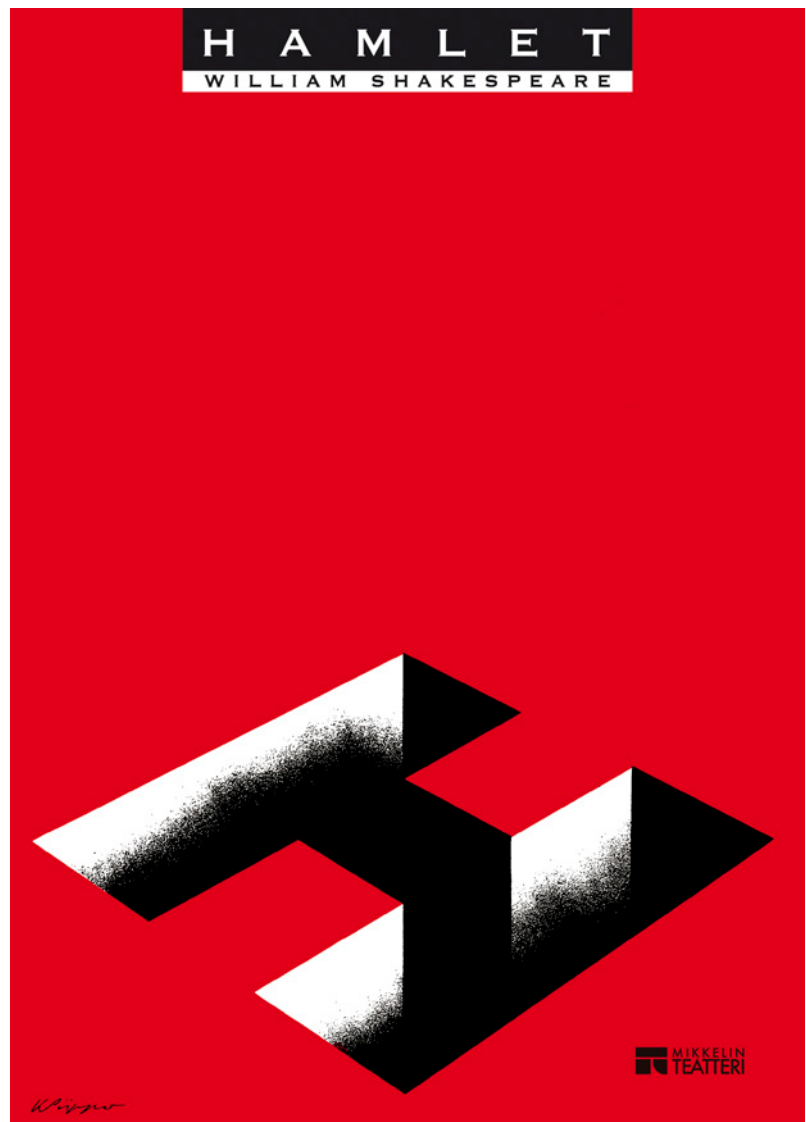
"Tarkkailen ympäröivää todellisuutta. Se tarjoaa runsaasti erilaisia virikkeitä ja ärsykeitä. Usein parhaat ratkaisut löytyvät aivan läheltä. Ne on vain ensin havaittava." - Kari Piippo

Mielipuolen päiväkirja, Tilaja: Mikkelin teatteri 1993

"Töideni lähtökohtana on merkityksellisyys, en halua tehdä mitään turhaa. Pelkkä koristeellisuus tai kauneus ei riitä, vaan töiden tulee aina viestittää jotain." - Kari Piippo

Hamlet, Tilaja: Mikkelin teatteri 1993

"Julisteen tulee olla yksinkertainen, tehokas ja terävä. Sen pitää kyetä kertomaan asiansa selkeästi ja antaa katsojalleen avaimet viestin ymmärtämiseen." - Kari Piippo

DIGITOIJAN NÄKÖKULMIA ETELÄ-SAVON ARKISTOISTA

Salama-laiva 1970. Saimaan Purjehdusmuseoyhdistys arkisto Elkasta.

Elkan makasiinien arkistokätköistä löytyy mielenkiintoista Etelä-Savoon liittyvää aineistoa. Vuoden 2025 alusta lähtien Elkan digitointityö on kohdistunut enenevässä määrin eteläsavolaisiin asiakirjoihin, joista on kolmen kuukauden kuluessa digitoitu noin 20300 sivua eli yhteensä 3 hyllymetrin verran aineistoa. Nämä alkuvuonna digitoidut sivut sisältävät monenlaista tietoa Etelä-Savosta, mm. alueen yrityksistä, seurakunnista, matkailusta ja harrastuksista.

Yksittäisiä eteläsavolaisia asiakirjoja on digitoitu jopa vuodelta 1838 aina vuoteen 2011 saakka, mutta eniten digitoitua aineistoa on 1950–1970-luvuilta. Seuraavassa listassa poimintoja tänä vuonna digitoidusta aineistosta:

Hirvensalmen Sähkö Oy

-vuosikertomuksia, pöytäkirjoja, sähkönkulutustilastoja 1950–1973

Läsäkoski Oy, saha ja maatala

-kirjeitä ja sopimuksia 1975–1977

-maito- ja munalistoja sekä karja- ja maatilakirjoja 1957–1970

Seurakuntien Keskinäinen Palovakuutusyhtiö

-vakuutusasiakirjoja ja piirustuksia seurakunnittain 1950–1968

Kangasalan Urkurakentamo

-urkujen tilausasiakirjoja ja piirustuksia seurakunnittain 1950–1972

Mikkelin Matkailu Oy

-Pistohiekan, Urpolan ja Visulahden leirintäalueiden suunnitelmia 1963–1979

Saimaan Purjehdusmuseoyhdistys

-Salama-museolaivan asiakirjoja 1973–1979

Saimaan Laivamatkat Oy

-Laivapäiväkirjoja, reittiselostuksia, toimintakertomuksia 1967–1979

-Mikkeli-höyrylaivan asiakirjoja 1970

Suur-Saimaan Laivat Oy

-piirustuksia ja työselostuksia 1965–1966

-Mikkeli-höyrylaivan reittiliikenteen suunnitelmia 1970

Mikkelin Leiritytöt

-toimintakertomuksia ja vuosiselosteita 1950–1979

-kolopäiväkirjoja ja luontohavaintoja 1950–1972

Valokuvia Etelä-Savosta

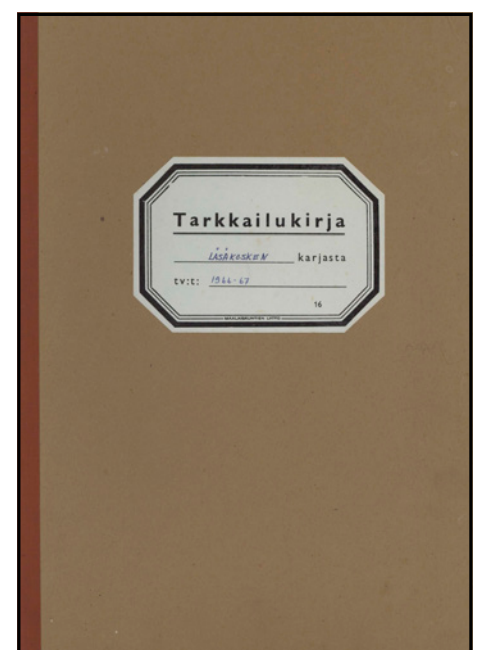
-And. Auvinen Oy, kuva myllytuvasta 1959

-Saimaan Purjehdusmuseoyhdistys, kuvia Salama-laivasta 1970

-Mikkelin Rautakauppa, kuvia liiketoiminnasta ja tilaisuuksista 1958–1974

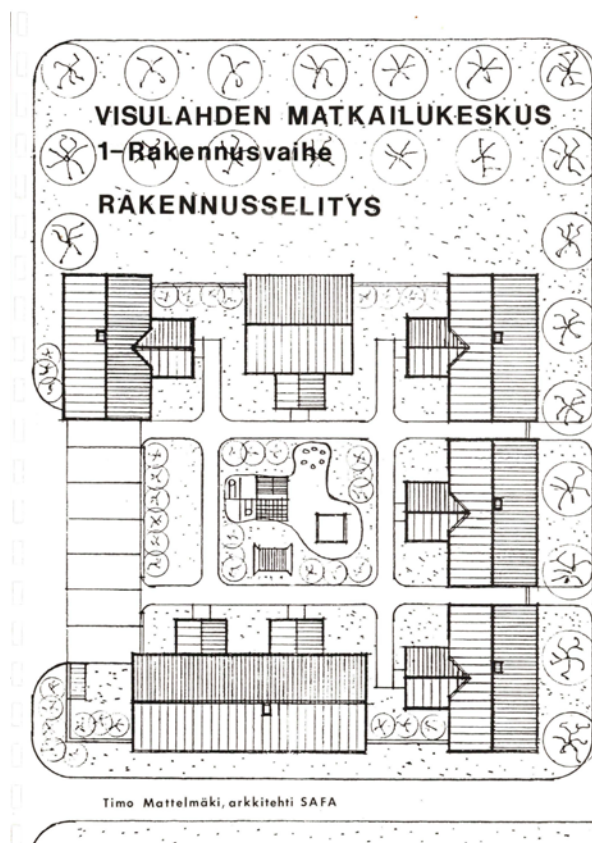
Kolopäiväkirja Puuhiset. Mikkelin Leirityttöjen arkisto Elkasta.

Karjan tarkkailukirja. Läsäkoski Oy arkisto Elkasta.

Mikkelin tuomiokirkko pillistö ja äänikerrat 1953. Kangasalan Urkurakentomon arkisto Elkasta.

Visulahden matkailukeskuksen rakennussuunnitelmat 1979. Mikkelin Matkailu Oy arkisto Elkasta.

Etelä-Savon arkistomateriaalia on digitoitu monella eri tavalla. Yhtiöiden vuosikertomuksia ja kokouspöytäkirjoja on skannattu tehokkaasti asiakirjaskannerien nopealla automaattisella läpisyöttömenetelmällä. Piirustuksia on siirretty digitaaliseen muotoon suurkuvaskannerin eli ns. piirustusskannerin avulla manuaalisesti syöttäen. Sidottuja asiakirjoja on digitoitu tasoskannerilla, jos niiden sivuaukeama on mahtunut A3-tasoskannerin lasilevyille. Suurikokoisten aineistojen skannauksessa on hyödynnetty A0-mastoskanneria. Monisivuiset tai hauraat aineistot on muutettu sähköisiksi valokuvaamalla ne sivu tai aukeama kerrallaan kameralla. Arkistomateriaaliin sisältyvät valokuvat on puolestaan digitoitu erillisellä valokuvaskannerilla, jotta kuvasta on saatu laadukas digitaalinen ilmentymä.

Digitoitu Etelä-Savon arkistomateriaali tarjoaa arvokkaan ja monipuolisen näkymän alueen menneisyyteen, elinkeinoelämään, kulttuuriperintöön ja arkeen. Aineistot tukevat niin tutkijoita, paikallishistorian harrastajia kuin muita kiinnostuneita tarjoamalla laajasti saavutettavaa ja säilyvää tietoa. Digitoijan työssä korostuu paitsi tekninen osaaminen, myös ymmärrys aineiston sisällöllisestä merkityksestä ja sen tulevasta käytettävyydestä. Etelä-Savon digitaalinen arkistokokoelma karttuu jatkuvasti, ja sen avulla voidaan säilyttää ja jakaa alueen historiaa entistä elävämmän ja laajemmin tuleville sukupolville.

Satu Soivanen

AJANKOHTAISTA

Mielenkiintoinen kirjauutuus

Teollinen muotoilija Jukka Vaajakallio on kirjoittanut kirjan Teollinen muotoilija paholaisen asianajajana teollisuudessa. Kirja kertoo Vaajakallion 50-vuotisen designeriajan opetuksista ja siitä, miten eri maailmojen tuotteita suunniteltiin ja vieläkin suunnitellaan designajattelun avulla. Kirja on tarkoitettu kaikille designaloista kiinnostuneille ja etenkin alan opiskelijoille.

”Kirjallani tahdon kertoa designalojen opiskelijoille, millaiseen maailmaan he ovat menossa. Vaikka inhouse- ja konsulttidesignerin työn odotukset ovat pitkälti samoja, kummankin vaikutusmahdollisuuksissa on eroja.” – Jukka Vaajakallio

Digitaalisen tiedon kesäkoulu

Jo yhdeksättä kertaa järjestettävän Digitaalisen tiedon kesäkoulun teemana on vastuullinen tekoäly ja digitaaliset aineistot. Kesäkoulu järjestetään hybriditapahtumana pe 22.8.2025 klo 9.00 – 15.15.

Fyysisenä tapahtumapaikkana on Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS), os. Hallituskatu 1, Helsinki. Auditorioon mahtuu 100 henkilöä. Tapahtumassa tarjotaan osallistujille aamu- ja iltapäiväkahvit.

Kesäkoulu on maksuton. Tapahtuma on suunnattu ensisijaisesti digitaalisen kulttuuriperinnön, tiedonhallinnan ja arkisto-, kirjasto- ja museoalan opiskelijoille, tutkijoille ja muille asiantuntijoille, mutta ilmoittautua voi kuka tahansa aiheesta kiinnostunut. Saat halutessasi osallistumistodistuksen. Mahdollisista opintosuorituksista ja niiden laajuudesta osallistujat sopivat suoraan oman oppilaitoksensa kanssa.

Ilmoittaudu paikan päälle viimeistään 31.7. ja verkkotapahtumaan viimeistään 21.8.

<https://www.xamk.fi/tapahtuma/digitaalisen-tiedon-kesa-koulu-2025/>

Lisätietoja tapahtumasta: tutkimuspäällikkö Miia Kosonen, etunimi.sukunimi@xamk.fi

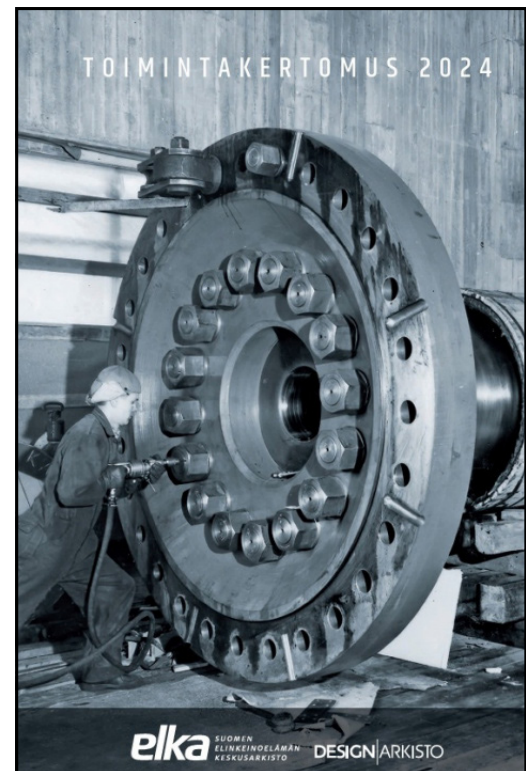
Koululaisten työpajaviikot syyskuussa

Designarkisto järjestää syyskuussa (viikot 38 ja 39) työpajaviikot mikkeliäisille koululaisille ja opiskelijoille. Pajoihin ovat tervetulleita Mikkelin peruskoulujen 5.–9. luokkien oppilaat sekä toisen asteen opiskelijat. Yhden työpajan kesto on noin 1½ h ja ohjaajana toimii muotoilija Kati Lähde. Työpajoja on tarjolla kahdella eri teemalla. Katukuva vuonna 2070 -työpajassa tutkitaan Mikkelin kaupungin katukuvan muutosta 1970-luvulta tähän päivään ja visualisoidaan megatrendien avulla, miltä kaupungin katukuva voisi näyttää vuonna 2070. Oma mainostoimisto -työpajassa tutustutaan mainonnan maailmaan arkistosta löytyvien eri aikakausien mainosten avulla ja laaditaan mainosjuliste. Ilmoittautuminen työpajaviikoille alkaa elokuussa viikolla 33, jolloin opettajille lähetetään ilmoittautumisohjeet. Tervetuloa mukaan!

Vuosi 2024 on paketissa

Elkan toimintavuosi 2024 on saatu onnellisesti kirjoihin ja kansiin. Vuosi oli monin tavoin menestyksenkäs. Erityisesti nostamme esille vilkastuneen tutkimuskäytön sekä runsaan kehittämistoiminnan. Viime vuoden toiminnasta löytyy tarkempaa tietoa toimintakertomuksesta, jonka voi ladata PDF-muodossa oheisesta linkistä:

https://elka.fi/wp-content/uploads/Toimintakertomus_2024_kevyt.pdf

PIEKSÄMÄKI KUVIA

Kop Pieksämäen konttori. Nordean arkisto Elkasta.

Kantasen linjat arkisto Elkasta.

EEMELI

Savon Solmu. Suur-Savon arkisto Elkasta.

Pieksämäen huoltoasema. Hankkijan arkisto Elkasta.

KAUPPOJA KYLILLÄ JA KAUPUNGEISSA

Ristiinan myymälä 1980-luku. Suur-Savon arkisto Elkasta.

Puumalan kirkonkylän myymälä 1970. Suur-Savon arkisto Elkasta.

1800- ja 1900-lukujen vaihteessa Suomeen saapuneen osuustoimintaliikkeen myötä myös Etelä-Savoon perustettiin useita osuuskauppoja. Pienempiä kauppiaita yhdistyi vuosien mittaan isompiin liikkeisiin, Osuusliike Savonseutuun ja Suur-Savon Osuuskauppaan.

Savonseudun liiketalon julkisivu Kangasniemi 1950-luku. Savonseudun arkisto Elkasta.

Osuusliike Savonseutu perustettiin vuonna 1915 ja se oli toiminnassa vuoteen 1983. Suur-Savon Osuuskauppa perustettiin vuonna 1916 ja on toiminnassa edelleen. Molempien liikkeiden arkistoissa on runsaasti valokuvia eri puolilla Etelä-Savoa olleista ja vielä olevistakin kauppaliikkeistä.

Heljä Strömberg

Hatsola 1930-luku. Savonseudun arkisto Elkasta.

EEMELI

ETELÄ-SAVO
EEMELI
1/2025

JULKAISIJA:

Suomen Elinkeinoelämän
Keskusarkisto

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

tiedotuslehti@elka.fi

Tutkijantie 7 501500 Mikkeli

p. 044 321 340

www.elka.fi

Kiitos kirjoittajille:

Olli Alm, Elka

Jukka Liukkonen, Elka

Kati Lähde, Elka

Sari Muinonen, Designarkisto

Satu Soivanen, Elka

Heljä Strömberg, Elka